

Luostarinkatu 5, Turku, asemakaavatunnus 3/2017, MML:n 13§:n mukainen neuvottelu

Aika: 2.3.2021 klo 13-14.00

Paikka: Teams-kokous

Osallistujat: Anna-Leena Jokitalo (kaavoitus), Riku Juusti (Sigge Arkkitehdit Oy), Essi Korpela (tonttipalvelut), Samuli Kujanpää (Suomen laatuasunnot Oy), Pekka Mäki (Sigge Arkkitehdit Oy), Sari Mäntylä-Asplund (Museovirasto), Jasper Niuro (SL-yhtiöt), Leena Pennanen (SL-yhtiöt), Rickard Ramberg (Sigge Arkkitehdit Oy), Tanja Ratilainen (Turun museokeskus, muistion laatija)

Tausta: Kaavamuuotosalue kuuluu muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaan kiinteään muinaisjäänökseen Turun kaupungin vanha asemakaava-alue (mj. rek nro 853500004). Tontilla on 1700-luvun lopulla ja 1800-luvun alussa sijannut professori Gadolinin laboratorio ja puutarha. Siellä toimi myös huvipuisto. Lisäksi alueelta oli havaintoja hautauksista. Kohteessa tehtiin arkeologiset koekaivaukset 2018.

Turun museokeskus totesi 8.3.2019 lausuntonaan, että Luostarinkatu 5:n kaavaa varten tehdyt arkeologiset selvitykset ovat riittävät. Selvityksissä tuli ilmi, että tontilla on säilynyt osia muinaismuistolain tarkoittamista ja suojelemista kulttuurikerroksista ja rakenteista. Mikäli tontille osoitetaan lisärakentamista, kaavoittajan tulee järjestää muinaismuistolain 13§:n mukaiset neuvottelut Museoviraston kanssa siitä, millä ehdoilla muinaisjäänökseen voidaan kajota.

Tontinluovutuskilpailun voitti 2020 ehdotus nimeltä Villa Yttrium / Sigge Arkkitehdit Oy.

MML:n 13§ asiat:

Koetutkimuksissa ei havaittu merkkejä hautauksista (Pyhän Olavin konventti), vaan pääasiassa 1700-luvun lopulle ja 1800-luvulle ajoittuvia täyttökerroksia, joissa oli runsaasti löytöjä. Gadolinin laboratorion pohjoispuolen koeojasta B löytyi tiililatomus ja mahdollisen pihakiveyksen jäännös. Tiilirakenne saattaa olla laboratoriorakennuksen (1798–1800) kanssa samanaikainen tai vanhempi. Puutarhan alueella maa-aines oli sekoittunutta puutarhamaata, josta Gadolinin puutarhaan liittyvien kerrosten havaitseminen ei ollut mahdollista. Maanäytteistä löydettiin hyötykasvien jäänteitä, mutta maan sekoittuneisuuden vuoksi niitä ei voitu suoraan liittää vanhaan

puutarhatoimintaan. Ainoa 1700-luvun puutarhaan viittaava havainto oli savinen ojanne, joka löytyi koeojasta A.

Museoviranomaisten näkemys on, että muinaisjäännökseen kajoaminen on mahdollista, koska rakennettavalla alueella säilyneet muinaisjäännöksen osat ovat koetutkimusten perusteella arvioitavissa merkitykseltään vähäisiksi. Lisäksi pääosa Gadolinin puutarhasta sijaitsee rakennettavan alueen ulkopuolella ja siten säästyy.

Kajoamisen ehtona ovat ennen rakennustöiden alkua tehtävät riittävät arkeologiset tutkimukset.

Arkeologiset tutkimukset tehdään koko kaavassa muodostettavan tontin ja sille osoitetun ajo-oikeusosuuden alalla, koska tontille tulee uudisrakennusten lisäksi maanalaista rakentamista. Lisäksi ajo-oikeusosuuden linjalta viedään kunnallistekniikkaa tontille. Näin ollen muinaisjäännös tulee tuhoutumaan.

Säilyneiden rakenteiden (tiili- ja kivilatomus) ja ojanteen kohdalla tulee tehdä arkeologiset kaivaukset. Muutoin alue voidaan tutkia arkeologisena konekaivuun valvontana.

Arkeologisten tutkimusten kustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja Suomen laatutilat Oy / taloyhtiö Villa Yttrium.

Hankkeen toteuttajan tavoitteena on, että arkeologiset tutkimukset tehdään kesällä 2021. Tätä ennen täytyy kuitenkin viereisen tontin päiväkodin leikkipiha siirtää Luostarinkadun puolelle.

Turun museokeskus valmistelee lausunnon arkeologisen hankkeen kilpailutusta ja tutkimuslupaa varten.